

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

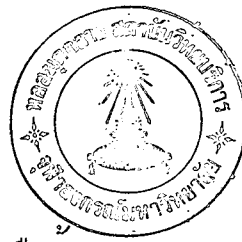
สถานภาพทั่วไปของบุคลากร

1. ครูสังคมศึกษา

ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.50 อายุของครูสังคมศึกษาร้อยละ 32.50 อยู่ระหว่าง 25-29 ปี วุฒิทางการศึกษาของครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่คือร้อยละ 66.67 มีวุฒิปริญญาตรี ครูสังคมศึกษาร้อยละ 58.33 ศึกษาเนนหนักทางด้านวิชาสังคมศึกษา และร้อยละ 40.83 สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทำการสอนวิชาสังคมศึกษาจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลา 5 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 43.33 ส่วนเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษาร้อยละ 45.83 คือสนใจมาก ครูสังคมศึกษาร้อยละ 45.83 ต้องการความรู้เพิ่มเติมในวิชาสังคมศึกษาเพื่อสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 สำหรับผู้ดำเนินการวางโครงการสอนและการจัดกิจกรรมวิชาสังคมศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนที่ครูสังคมศึกษาทำการสอนอยู่ ร้อยละ 55.00 หัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ และครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 65.00 ไม่เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับงานในหน้าที่ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

2. ผู้บริหารการศึกษา

ผู้บริหารการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิงคิดเป็นร้อยละ 60.00 อายุของผู้บริหารร้อยละ 20.00 อยู่ระหว่าง 40 - 44 ปี วุฒิทางการศึกษาของผู้บริหารส่วนใหญ่คือร้อยละ 71.43 มีวุฒิปริญญาตรี ผู้บริหารร้อยละ 60.00 ศึกษาเนนหนักทางด้านวิชาสังคมศึกษา และร้อยละ 31.43 ดำรงตำแหน่งปัจจุบันคือ

ผู้ช่วยหัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา รองลงมาคือร้อยละ 28.57 ค่ารงค่าแห่งปัจจุบันคือ หัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา ผู้บริหารร้อยละ 55.71 ค่ารงค่าแห่งปัจจุบัน เป็นระยะเวลา 5 ปีขึ้นไป ผู้บริหารส่วนใหญ่คือร้อยละ 65.71 เคยมีประสบการณ์ในการเป็นครูสังคมศึกษามาก่อนที่จะค่ารงค่าแห่งปัจจุบัน ส่วนเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาของผู้บริหารร้อยละ 50.00 มีเจตคติที่สนใจพอสมควร ผู้บริหารส่วนใหญ่คือร้อยละ 72.86 จะเลือกครูที่จะให้ทำหน้าที่สอนสังคมศึกษาโดยครู จะคงมีคุณวุฒิทางด้านวิชาสังคมศึกษาโดยตรง รองลงมาคือร้อยละ 70.00 จะเลือกครูที่มีความรู้และมีวิธีการสอนที่ดี ผู้บริหารร้อยละ 58.60 เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับงานในหน้าที่ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

3. ศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษา

ศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษาในทุกเขตการศึกษา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชายคิดเป็นร้อยละ 77.42 อายุของการศึกษานิเทศก์ร้อยละ 25.81 อยู่ระหว่าง 35 - 39 ปี วุฒิจากการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่คือร้อยละ 64.52 มีวุฒิปริญญาตรีศึกษานิเทศก์ร้อยละ 67.74 ศึกษาเน้นหนักทางด้านวิชาสังคมศึกษา และร้อยละ 41.94 ค่ารงค่าแห่งปัจจุบันเป็นระยะเวลา 5 ปีขึ้นไป ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่คือร้อยละ 83.87 เคยมีประสบการณ์ในการเป็นครูสังคมศึกษามาก่อนที่จะค่ารงค่าแห่งปัจจุบัน ส่วนเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาของศึกษานิเทศก์ ร้อยละ 58.06 มีเจตคติที่สนใจมาก ศึกษานิเทศก์ร้อยละ 32.26 มีความเห็นว่าจะมีการอบรมทางวิชาการและนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ให้แก่ครูสังคมปีละครั้ง ศึกษานิเทศก์ร้อยละ 58.60 เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับงานในหน้าที่ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสังคมศึกษากับผู้บริหารการศึกษา
ครูสังคมศึกษากับศึกษานิเทศก์และผู้บริหารการศึกษากับศึกษานิเทศก์
ในเรื่องเกี่ยวกับหลักสูตรสังคมศึกษาพุทธศักราช 2521

ลำดับ	ขอความ	ครูสังคมศึกษา		ผู้บริหาร		t	ครูสังคมศึกษา		ศึกษานิเทศก์		t	ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์		t
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
		1.	วัตถุประสงค์ของวิชาสังคมศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาเพียงใด	3.31	0.63		3.39	0.60	0.87	3.31		0.63	3.55	0.61	1.94	
2.	วัตถุประสงค์ของวิชาสังคมศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับจิตวิทยาการศึกษาเพียงใด	3.13	0.67	3.41	0.69	2.73	3.13	0.67	3.23	0.87	0.60	3.41	0.69	3.23	0.87	1.02
3.	การจัดเนื้อหาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวิชาสังคมศึกษาเพียงใด	3.34	0.42	3.36	0.83	0.19	3.34	0.42	3.39	0.83	0.32	0.36	0.83	3.39	0.83	0.17

ลำดับ	ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		ผู้บริหาร		t	ครูสังคมศึกษา		ศึกษานิเทศก์		t	ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์		t
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
		4.	การกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับอัตราเวลาเรียนเพียงใด	2.9	0.75		2.57	0.93	2.53*	2.9		0.75	2.48	0.95	2.28*	
5.	การจัดเนื้อหาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับแผนที่กำหนดไว้เพียงใด	2.9	0.75	2.9	0.80	0	2.9	0.75	2.84	0.88	0.35	2.9	0.80	2.84	0.88	0.32
6.	เนื้อหาของหลักสูตรสังคมศึกษา มีลักษณะสอดคล้องกับสภาพของสังคมและความต้องการของสังคมในปัจจุบันเพียงใด	3.43	0.87	3.34	0.81	0.71	3.43	0.87	3.55	0.95	0.64	3.34	0.81	3.55	0.95	1.07
7.	เนื้อหาของหลักสูตรสังคมศึกษามีลักษณะยืดหยุ่น ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่นเพียงใด	3.01	0.92	3.04	0.92	0.27	3.01	0.92	2.87	0.79	0.97	3.04	0.92	2.87	0.79	0.03

จากตารางที่ 1 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ค่า $t = 1.96$ แต่ค่า t ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 1.96 ในข้อที่มีเครื่องหมาย * ดังนั้นมีชนิดพิเศษของครูสังคัมศึกษากับผู้บริหารการศึกษาในเรื่องความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของวิชาสังคัมศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกับจิตวิทยาการศึกษา ความเหมาะสมของอัตราเวลาเรียนกับการกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร และวิชาบังคับที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสังคัมศึกษากับขอบเขตของเนื้อหาที่เหมาะสม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปจากตารางที่ 1 ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษา กับผู้บริหารการศึกษา ไม่แตกต่างกันในเรื่องเกี่ยวกับหลักสูตรสังคัมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางที่ 1 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ค่า $t = 1.96$ แต่ค่า t ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 1.96 ในข้อที่มีเครื่องหมาย * ดังนั้นมีชนิดพิเศษของครูสังคัมศึกษากับศึกษานิเทศก์วิชาสังคัมศึกษาในเรื่องความเหมาะสมของอัตราเวลาเรียนกับการกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร และปริมาณที่พอเพียงของหนังสือหลักสูตรสังคัมศึกษา และเอกสารชุดคู่มือประกอบหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปจากตารางที่ 1 ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษา กับศึกษานิเทศก์วิชาสังคัมศึกษา ไม่แตกต่างกันในเรื่องเกี่ยวกับหลักสูตรสังคัมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางที่ 1 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ค่า $t = 2.00$ แต่ค่า t ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 2.00 ในข้อที่มีเครื่องหมาย * ดังนั้นมีชนิดพิเศษของครูสังคัมศึกษากับศึกษานิเทศก์วิชาสังคัมศึกษาในเรื่องการร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุม สัมมนา หรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสังคัมศึกษา พุทธศักราช 2521 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปจากตารางที่ 1 > ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา กับศึกษานิเทศก์วิชา
สังคมศึกษา ไม่แตกต่างกันในเรื่องเกี่ยวกับหลักสูตรสังคมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่ง
ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครูศึกษากับศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารการศึกษากับศึกษานิเทศก์
ในเรื่องเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของวิชาสังคม

ลำดับ	ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		ผู้บริหาร		t	ครูสังคมศึกษา		ศึกษานิเทศก์		t	ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์		t
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
		1.	มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะและปัญหาทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทย อารยธรรม ลักษณะภูมิอากาศ ความเป็นอยู่ และปัญหาต่าง ๆ ของประเทศทวีปเอเชียทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างมนุษยชาติ	3.61	0.77		3.53	0.65	0.76	3.61		0.77	3.45	0.66	1.16	
2.	รู้จักโครงสร้างของสังคมไทย แนวโน้มของสังคมไทยปัจจุบัน และลักษณะทั่วไปของวัฒนธรรมไทย	3.38	0.79	3.23	0.98	1.05	3.38	0.79	3.39	0.75	0.07	3.23	0.98	3.39	0.75	0.89
3.	มีความรู้ความเข้าใจเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตและงานของบุคคลที่มีความสำคัญในคานทาง ๆ	2.67	0.77	2.89	0.79	1.83	2.67	0.77	2.81	0.96	0.74	2.89	0.79	2.81	0.96	0.4

ลำดับ	ข้อความ	ครูศึกษาศาสตร์		ผู้บริหาร		t	ครูศึกษาศาสตร์		ศึกษานิเทศก์		t	ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์		t
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
4.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ความเป็นมาของชนชาติไทย ตลอดจนการสร้างชาติในระยะ ก่อนได้รับอิทธิพลตะวันตก	3.28	0.80	3.23	0.86	0.38	3.28	0.80	3.13	0.98	0.79	3.23	0.86	3.13	0.98	0.5
5.	สามารถเขียนอ่านและใช้ แผนผัง แผนภูมิ และแผนที่ อย่างง่าย ๆ ได้ถูกต้อง	3.11	0.96	3.21	0.91	0.71	3.11	0.96	3.23	0.87	0.67	3.21	0.91	3.23	0.87	0.11
6.	สามารถสรุปเรื่องราวสาระ สำคัญ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความเจริญของมนุษย์ ชาติได้	3.18	0.81	3.01	0.85	1.31	3.18	0.81	2.81	0.93	2.06*	3.01	0.85	2.81	0.93	1
7.	รู้จักวิธีการแสวงหาและ วิเคราะห์ข้อเท็จจริง รวมทั้ง การรวบรวมหลักฐาน ข้อมูล ทางประวัติศาสตร์ไทยได้	2.75	0.87	2.8	0.77	0.42	2.75	0.87	2.65	0.90	0.56	2.8	0.77	2.65	0.90	0.79

ลำดับ	ข้อความ	ครูสังคมศึกษา ผู้บริหาร					ศึกษานิเทศก์									
		ครูสังคมศึกษา		ผู้บริหาร		t	ครูสังคมศึกษา		ศึกษานิเทศก์		t	ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์		t
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
8.	ตระหนักในปัญหาประชากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ และมีคุณภาพแก่สังคม	3.25	0.98	3.31	0.90	0.43	3.25	0.98	3.26	0.80	0.06	3.31	0.90	3.26	0.80	0.28
9.	สามารถเลือกสรรคุณธรรมและขอปฏิบัติที่จะพึงนำไปใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม	3.2	0.99	3.31	0.95	0.73	3.2	0.99	3.29	1.05	0.43	3.31	0.95	3.29	1.05	0.09
10.	ให้ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดีในคุณค่าทางสังคม จริยธรรม วัฒนธรรม และการปฏิบัติตนเพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างดี	3.28	0.99	3.26	0.81	0.15	3.28	0.99	3.29	0.81	0.06	3.26	0.81	3.29	0.81	0.18

จากตารางที่ 2 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ค่า $t = 1.96$ แต่ค่า t ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่า 1.96 ดังนั้นมีชนิดพิเศษของครูสังคมนักศึกษากับผู้บริหารการศึกษา จึงไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นความคิดเห็นของครูสังคมนักศึกษากับผู้บริหารการศึกษา ไม่แตกต่างกันในเรื่องเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษา ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางที่ 2 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ค่า $t = 1.96$ แต่ค่า t ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 1.96 ในข้อที่มีเครื่องหมาย * ดังนั้นมีชนิดพิเศษของครูสังคมนักศึกษากับศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษา ในเรื่องความสามารถสรุปเรื่องราวสาระสำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมตลอดจนความเจริญของมนุษยชาติได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปจากตารางที่ 2 ความคิดเห็นของครูสังคมนักศึกษากับศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษา ไม่แตกต่างกันในเรื่องเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษา ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางที่ 2 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ค่า $t = 2.00$ แต่ค่า t ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่า 2.00 ดังนั้นมีชนิดพิเศษของผู้บริหารการศึกษากับศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษา จึงไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษากับศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษาจึงไม่แตกต่างกันในเรื่องเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษา ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ศูนย์ทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครูผู้สอนเกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารการศึกษาเกี่ยวกับศึกษานิเทศก์
ในเรื่องเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนผู้สอน

ลำดับ	ข้อความ	ครูผู้สอน		ผู้บริหาร		t	ครูผู้สอน		ศึกษานิเทศก์		t	ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์		t
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
		1.	การเรียนการสอนผู้สอนควรจะมีการตั้งวัตถุประสงค์ของบทเรียนทุกบทเรียนเพียงใด	3.91	0.74		4.13	0.70	2.05*	3.91		0.74	3.90	0.86	0.06	
2.	วัตถุประสงค์รายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เป็นแนวทางให้ครูได้นำไปกำหนดวัตถุประสงค์ของบทเรียนเพียงใด	3.5	0.79	3.41	0.93	0.82	3.5	0.79	3.74	1.22	1.04	3.41	0.93	3.74	1.22	1.34
3.	การเรียงลำดับหัวข้อของเนื้อหาในหลักสูตร เหมาะสมที่ครูจะนำไปสอนโดยไม่ต้องนำมาเรียงลำดับหัวข้อใหม่เพียงใด	3.02	0.90	2.82	0.85	1.53	3.02	0.90	3.13	0.94	0.59	2.86	0.85	3.13	0.94	1.37

ลำดับ	ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		ผู้บริหาร		t	ครูสังคมศึกษา		ศึกษานิเทศก์		t	ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์		t
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
4.	การสอนสังคมศึกษาให้บรรด วิศัลประสงค์ของหลักสูตรทำ ให้ครูตองนำเทคโนโลยีมา ใช้ เพียงใด	3.66	0.81	3.81	0.82	1.22	3.66	0.81	3.48	0.91	1.00	3.81	0.82	3.48	0.91	1.73
5.	การสอนสังคมศึกษาให้บรรด วิศัลประสงค์ของหลักสูตร ทำ ให้ครูตองนำวิธีสอนใหม่ ๆ มาใช้เพียงใด	3.72	0.80	3.87	0.75	1.30	3.72	0.80	3.87	0.87	0.87	3.87	0.75	3.87	0.87	0
6	การจัดการ เรียนการสอนสังคม ศึกษา มีความจำเป็นเพียงใดที่ จะตองนำแหล่งความรู้จากชม ชนมาประกอบการ เรียนการ สอน	3.81	0.77	3.84	0.73	0.33	3.81	0.77	3.84	0.81	0.19	3.84	0.73	3.84	0.81	0
7.	ครูมีโอกาสนำวิธีการ สอนแบบ ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้มาใช้ในการ สอนสังคมศึกษามากน้อยเพียงใด															
7.1	วิธีสอนแบบบรรยาย	4.06	0.62	3.48	0.88	4.86	4.06	0.62	3.77	0.91	1.68	3.48	0.88	3.77	0.91	1.49

ลำดับ	ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		ผู้บริหาร		t	ครูสังคมศึกษา		ศึกษานิเทศก์		t	ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์		t
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
		7.2	วิธีสอนแบบสืบสอบ	2.69	0.91		2.61	1.00	0.55	2.69		0.91	2.74	1.05	0.24	
7.3	วิธีสอนแบบแก้ปัญหา	3.26	0.93	2.96	0.84	2.28*	3.26	0.93	3.03	0.10	2.65*	2.96	0.84	3.03	0.10	0.69
7.4	วิธีสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป	2.44	1.30	2.74	0.10	2.52*	2.44	1.30	2.61	0.90	0.85	2.74	0.10	2.61	0.90	0.80
7.5	วิธีสอนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น	3.35	1.05	3.38	0.88	0.21	3.35	1.05	3.06	1.08	1.34	3.38	0.88	3.06	1.08	1.45
8.	ในการสอนแต่ละครั้งครูมีโอกาสร่างลักษณะนิสัยและเจตคติที่ดีแก่นักเรียน เช่น ความเป็นประชาธิปไตย ความรับผิดชอบ ความมีเหตุผล และอื่น ๆ เพียงใด	3.73	0.77	3.7	0.82	0.25	3.73	0.77	3.74	1.19	0.04	3.7	0.82	3.74	1.19	0.17
9.	การจักระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ครูมีโอกาที่จะพัฒนาทักษะทางสังคม (Social Skills) ให้แก่ผู้เรียนเพียงใด	3.09	1.27	3.5	0.73	2.83*	3.09	1.27	3.55	0.94	2.25*	3.5	0.73	3.55	0.94	0.26

จากตารางที่ 3 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ค่า $t = 1.96$ แต่ค่า t ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 1.96 ในข้อที่มีเครื่องหมาย * ดังนั้นมีชนิดิเลขคณิตของครูสังคมนตรีศึกษากับผู้บริหารการศึกษาในเรื่อง การตั้งวัตถุประสงค์ของบทเรียนทุกบทเรียนในการเรียนการสอนวิชาสังคมนตรีศึกษา ความมากน้อยของโอกาสที่ครูจะนำวิธีการสอนแบบบรรยาย วิธีการสอนแบบแก้ปัญหา และวิธีการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป มาใช้ในการสอนสังคมนตรีศึกษา และโอกาสที่ครูจะพัฒนาทักษะทางสังคมนตรีให้แก่วิทยากร วิทยากร จักกระบวนกรเรียนการสอนสังคมนตรีศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปจากตารางที่ 3 ความคิดเห็นของครูสังคมนตรีศึกษากับผู้บริหารการศึกษาไม่แตกต่างกันในเรื่อง เกี่ยวกับการ จักกระบวนกรเรียนการสอนสังคมนตรีศึกษา ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางที่ 3 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ค่า $t = 1.96$ แต่ค่า t ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 1.96 ในข้อที่มีเครื่องหมาย * ดังนั้นมีชนิดิเลขคณิตของครูสังคมนตรีศึกษากับศึกษานิเทศก์วิชาสังคมนตรีศึกษาในเรื่อง ความมากน้อยของโอกาสที่ครูจะนำวิธีการสอนแบบแก้ปัญหา มาใช้ในการสอนสังคมนตรีศึกษา และโอกาสที่ครูจะพัฒนาทักษะทางสังคมนตรีให้แก่วิทยากร วิทยากร จักกระบวนกรเรียนการสอนสังคมนตรีศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปจากตารางที่ 3 ความคิดเห็นของครูสังคมนตรีศึกษา กับศึกษานิเทศก์วิชาสังคมนตรีศึกษา ไม่แตกต่างกันในเรื่อง เกี่ยวกับการ จักกระบวนกรเรียนการสอนสังคมนตรีศึกษา ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางที่ 3 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ค่า $t = 2.00$ แต่ค่า t ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่า 2.00 ดังนั้นมีชนิดิเลขคณิตของผู้บริหารศึกษากับศึกษานิเทศก์วิชาสังคมนตรีศึกษา จึงไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นความคิดเห็นของผู้บริหารศึกษากับศึกษานิเทศก์วิชาสังคมนตรีศึกษา ไม่แตกต่างกันในเรื่อง เกี่ยวกับการ จักกระบวนกรเรียนการสอนสังคมนตรีศึกษา ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ครู สังกัดศึกษากับศึกษานิเทศก์และผู้บริหาร การศึกษากับศึกษานิเทศก์
ในเรื่องเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาสังคม

ลำดับ	ข้อความ	ครู สังกัดศึกษา		ผู้บริหาร		t	ครู สังกัดศึกษา		ศึกษานิเทศก์		t	ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์		t
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
		1.	เนื้อหาวิชาสังคมศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ทำให้การเรียนการสอนวิชาสังคม มีความจำเป็นของใช้อุปกรณ์การสอนมากน้อยเพียงใด	2.66	0.81		3.81	0.82	1.22	3.66		0.81	3.48	0.91	1.00	
2.	การเลือกใช้อุปกรณ์การสอนวิชาสังคมศึกษาในแต่ละครั้งควรมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะสอนเพียงใด	3.93	0.72	3.93	0.82	0	3.93	0.72	3.81	0.96	0.67	3.93	0.82	3.81	0.96	0.6
3.	การเตรียมอุปกรณ์การสอนเพื่อใช้ในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาแต่ละครั้งควรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเรื่องที่จะสอนเพียงใด	3.93	0.66	3.97	0.56	0.44	3.93	0.66	3.87	0.94	0.33	3.97	0.56	3.87	0.94	0.56

ลำดับ	ข้อความ	ครูศึกษาศาสตร์		ผู้บริหาร		t	ครูศึกษาศาสตร์		ศึกษานิเทศก์		t	ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์		t
		ครูศึกษาศาสตร์		ผู้บริหาร			ครูศึกษาศาสตร์		ศึกษานิเทศก์			ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์		
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
4.	ครูสอนวิชาศึกษาศาสตร์ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ควรมี ความรู้เกี่ยวกับแหล่งอุป กรณ์การสอนเพียงใด	3.93	0.75	3.87	0.77	0.55	3.93	0.75	3.97	0.93	0.22	3.87	0.77	3.97	0.93	0.52
5.	ครูสอนวิชาศึกษาศาสตร์ ควรมีความรู้ ความเข้าใจ ใจเกี่ยวกับการใช้ และ ชนิดของอุปกรณ์การสอน เพียงใด	4.38	0.90	4.08	0.73	2.50*	4.38	0.90	4.10	0.93	1.47	4.08	0.73	4.10	0.93	0.11
6.	อุปกรณ์การสอนต่อไปนี้ มีความจำเป็นเพียงใดต่อ การเรียนการสอนวิชา ศึกษาศาสตร์															
6.1	แผนที่	4.70	0.53	4.67	0.50	0.38	4.70	0.53	4.58	0.55	1.09	4.67	0.50	4.58	0.55	0.75
6.2	ลูกโลก	3.96	0.84	4.07	0.87	0.85	3.96	0.84	3.81	0.96	0.79	4.07	0.87	3.81	0.96	1.30

ลำดับ	ข้อความ	ครูสังคมศึกษา				t	ครูสังคมศึกษา				t	ผู้บริหาร				t
		ครูสังคมศึกษา		ผู้บริหาร			ครูสังคมศึกษา		ศึกษานิเทศก์			ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์		
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
6.3	แผนภูมิ แผนภาพ	3.76	1.35	4.17	0.63	2.73*	3.76	1.35	3.81	0.78	0.26	4.17	0.63	3.81	0.78	2.25*
6.4	รูปภาพ	4.1	0.76	4.03	0.76	0.64	4.1	0.76	3.68	0.10	6.00*	4.03	0.76	3.68	0.10	3.89*
6.5	หนังสือและเอกสารประกอบ การคนควา	4.11	0.80	4.26	0.81	1.25	4.11	0.80	3.97	1.09	0.67	4.26	0.81	3.97	1.09	1.32
6.6	หน้าต่าง	3.13	0.94	3.06	0.98	0.47	3.13	0.94	2.90	1.15	1.05	3.06	0.98	2.90	1.15	0.67
6.7	ตัวอย่างของจริง	3.37	1.05	3.47	1.17	0.59	3.37	1.05	3.35	1.23	0.08	3.47	1.17	3.35	1.23	0.46
6.8	เครื่องบันทึกเสียงและ แผนเสียง	3.02	0.98	3.16	1.05	0.93	3.02	0.98	2.65	1.03	1.76	3.16	1.05	2.65	1.05	2.32*
6.9	วิทยากร	3.14	1.00	3.17	0.96	0.2	3.14	1.00	3.06	0.95	0.42	3.17	0.96	3.06	0.95	0.52
6.10	ฟิล์มสกริป สไลด์	3.77	0.97	4.18	0.98	2.73*	3.77	0.97	3.61	1.10	0.73	4.18	0.98	3.61	1.10	2.48*
6.11	สื่อมวลชน ไต่ถาม วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์	4.00	0.99	3.87	1.08	0.81	4.00	0.99	3.45	1.21	2.29*	3.87	1.08	3.45	1.21	1.68
7.	อุปกรณ์การสอนและชนิดต่อไป นี้ทานไขประกอบกรเรียนการ สอนวิชาสังคมศึกษาบ่อยครั้ง เพียงใด															
7.1	แผนที่	4.41	0.80	4.36	0.72	0.44	4.41	0.80	4.16	0.77	1.60	4.36	0.72	4.16	0.77	1.23

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		ผู้บริหาร		t	ครูสังคมศึกษา		ศึกษานิเทศก์		t	ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์		t		
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D
7.2	ลูกโลก	3.16	1.10	3.2	1.25	0.22	3.16	1.10	2.71	1.20	1.89	3.2	1.25	2.71	1.20	0.26		
7.3	แผนภูมิ แผนภาพ	3.14	1.38	3.66	1.05	2.92*	3.14	1.38	3.42	1.13	1.17	3.66	1.05	3.42	1.13	1.01		
7.4	รูปภาพ	3.67	0.96	3.84	0.98	1.16	3.67	0.96	3.74	1.19	0.30	3.84	0.98	3.74	1.19	0.41		
7.5	หนังสือและเอกสารประกอบ การค้นคว้า	3.7	1.02	3.81	1.03	0.71	3.7	1.02	3.90	1.20	0.85	3.81	1.03	3.90	1.20	0.36		
7.6	ทุนจำลอง	2.07	1.22	2.54	1.08	2.76*	2.07	1.22	2.26	1.16	0.80	2.54	1.08	2.26	1.16	1.14		
7.7	ตัวอย่างของจริง	2.66	1.09	2.98	1.15	1.88	2.66	1.09	2.77	1.31	0.43	2.98	1.15	2.77	1.31	0.77		
7.8	เครื่องบันทึกเสียงและ แผนเสียง	2.14	1.08	2.53	1.09	2.39*	2.14	1.08	2.26	1.11	0.54	2.53	1.09	2.26	1.11	1.13		
7.9	วิทยากร	2.01	1.02	2.38	1.06	2.35*	2.01	1.02	2.26	1.15	0.10	2.38	1.06	2.26	1.15	0.50		
7.10	ฟิล์มสกริป สไลด์	2.93	1.28	3.2	1.30	1.39	2.93	0.28	3.00	1.30	0.27	3.2	1.30	3.00	1.30	0.71		
7.11	สื่อมวลชน วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์	3.68	1.16	3.5	1.09	1.07	3.68	1.16	3.16	0.92	2.65*	3.5	1.09	3.16	0.92	1.62		
8.	การจัดบริการห้องสมุดให้เหมาะสม กับเนื้อหาวิชาและการเรียน การสอนวิชาสังคมศึกษามีความ จำเป็นเพียงใด	4.22	0.85	4.26	0.92	0.30	4.22	0.85	4.29	1.05	0.34	4.26	0.92	4.29	1.05	0.14		

ลำดับ	ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		ผู้บริหาร		t	ครูสังคมศึกษา		ศึกษานิเทศก์		t	ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์		t
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
		9.	โรงเรียนควรมีงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์การสอนวิชาสังคมศึกษาตามหลักสูตรให้พอเพียง เพียงใด	4.17	0.85		4.09	0.81	0.64	4.17		0.85	4.10	0.96	0.37	
10.	การใช้อุปกรณ์การสอนวิชาสังคมศึกษา แต่ละชนิดแต่ละครั้งควรให้มีความเหมาะสมกับสภาพและบรรยากาศของห้องเรียนเพียงใด	3.92	0.79	3.91	0.81	0.08	3.92	0.79	3.77	1.01	0.77	3.91	0.81	3.77	1.01	0.68

จากตารางที่ 4 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ค่า $t = 1.96$ แต่ค่า t ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 1.96 ในข้อที่มีเครื่องหมาย * ดังนั้น มีซิมิลิตีของครูสังคมศึกษากับผู้บริหารการศึกษาในเรื่อง การมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ และ ชนิดของอุปกรณ์การสอน ของครูสอนวิชาสังคมศึกษา ความจำเป็นมากน้อยในการใช้อุปกรณ์การสอน ประเภท แผนภูมิ แผนภาพ, ฟิล์มสตริป สไลด์ ตลอดจนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ความบ่อยครั้งในการใช้อุปกรณ์ประเภท แผนภูมิ แผนภาพ, หุ่นจำลอง, เครื่องบันทึกเสียงและแผ่นเสียง, วิทยากร ประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปจากตารางที่ 4 ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษากับผู้บริหารการศึกษา ไม่แตกต่างกันในเรื่องเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางที่ 4 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ค่า $t = 1.96$ แต่ค่า t ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 1.96 ในข้อที่มีเครื่องหมาย* ดังนั้นมีซิมิลิตีของครูสังคมศึกษากับศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษาในเรื่องความจำเป็นมากน้อยในการใช้อุปกรณ์การสอนประเภท รูปภาพ และสื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ตลอดจนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ความบ่อยครั้งในการใช้อุปกรณ์ประเภท สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปจากตารางที่ 4 ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษากับศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษา ไม่แตกต่างกันในเรื่องเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จากการตารางที่ 4 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ค่า $t = 2.00$ แต่ค่า t ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 2.00 ในข้อที่มีเครื่องหมาย ดังนั้นมีซิมิลิตีของผู้บริหาร

การศึกษากับศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษาในเรื่อง ความจำเป็นมากน้อยในการใช้อุปกรณ์ การสอนประเภท แผนภูมิ แผนภาพ, รูปภาพ, เครื่องบันทึกเสียงและแผ่นเสียง ฟิล์มสตริป สไลด์ ต่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอก นั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปจากตารางที่ 4 ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา กับศึกษานิเทศก์วิชาสังคม ศึกษา ไม่แตกต่างกันในเรื่อง เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ซึ่ง ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครูสังคมศึกษากับศึกษานิเทศก์และผู้บริหารการศึกษากับศึกษานิเทศก์

ในเรื่องเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ลำดับ	ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		ผู้บริหาร		t	ครูสังคมศึกษา		ศึกษานิเทศก์		t	ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์		t
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1.	การวัดและประเมินผลตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดความรู้ (knowledges) ความเข้าใจของผู้เรียนในคานเนื้อหาวิชาเพียงใด	3.55	0.74	3.64	0.66	0.87	3.55	0.74	3.55	0.80	0	3.64	0.66	3.55	0.80	0.55
2.	การวัดและประเมินผลตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีวัตถุประสงค์เพื่อวัดทักษะ (skills) ของผู้เรียน เพียงใด	3.33	0.77	3.41	0.80	0.67	3.33	0.77	3.42	1.04	0.45	3.41	0.80	3.42	1.04	0.05
3.	การวัดและประเมินผลตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดเจตคติ (Attitudes) ของผู้เรียน เพียงใด	3.34	0.78	3.31	0.87	0.24	3.34	0.78	3.26	0.88	0.46	3.31	0.87	3.26	0.80	0.26

ลำดับ	ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		ผู้บริหาร		t	ครูสังคมศึกษา		ศึกษานิเทศก์		t	ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์		t
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
		4.	เกณฑ์การวัดและประเมินผลที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวิชาเพียงใด	3.29	0.76		3.46	0.84	0.07	3.29		0.76	3.23	0.91	0.34	
5.	การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ครูมีโอกาสดำเนินการโดยวิธีต่อไปนี้															
5.1	ใช้คะแนนจากการทดสอบทั้งแบบปรนัยและอัตนัย	4.02	0.75	3.9	0.81	1.01	4.02	0.75	3.81	0.86	1.24	3.9	0.81	3.81	0.86	0.49
5.2	ใช้คะแนนจากกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ	3.79	0.77	3.74	0.77	0.43	3.79	0.77	3.61	0.97	0.96	3.74	0.77	3.61	0.97	0.66
5.3	โดยการสังเกตและประเมินผลพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.00	1.28	3.11	0.87	0.70	3.00	1.28	2.71	0.99	1.36	3.11	0.87	2.71	0.99	1.94
5.4	โดยการสนทนาเชิงสัมภาษณ์หรือสังคมมิติ	3.10	0.55	2.6	0.98	2.89*	3.10	0.55	2.58	0.49	5.13*	2.76	0.89	2.58	0.49	1.30

ลำดับ	ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		ผู้บริหาร		t	ครูสังคมศึกษา		ศึกษานิเทศก์		t	ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์		t
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
		6.	ในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาทำให้ครูทราบถึงขอบกพร่องของการเรียนการสอนเพียงใด	3.79	0.68		3.76	0.84	0.25	3.79		0.68	3.58	1.04	1.07	
7.	โอกาสในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาเป็นระยะ ๆ เมื่อเรียนจบบทเรียนแต่ละบทมีมากน้อยเพียงใด	3.58	0.82	3.54	0.89	0.31	3.58	0.82	3.45	0.94	0.70	3.54	0.89	3.45	0.94	0.45
8.	ในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการประเมินผลการเรียนของตนเองเพียงใด	3.26	0.79	3.14	1.06	0.82	3.26	0.79	2.97	1.18	1.30	3.14	1.06	2.97	1.18	0.69

ลำดับ	ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		ผู้บริหาร		t	ครูสังคมศึกษา		ศึกษานิเทศก์		t	ผู้บริหาร		ศึกษานิเทศก์		t
		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
9.	ครูสอนวิชาสังคมศึกษา ควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลวิชาสังคมศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น															
	พุทธศักราช 2521 เพียงใด	3.88	0.81	3.83	0.94	6.02*	3.88	0.81	3.87	0.94	0.05	3.83	0.94	3.87	0.94	0.20
10.	หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 ใดกำหนดระเบียบวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาไว้ชัดเจนและเหมาะสม															
	เพียงใด	3.34	0.69	3.3	0.9	0.32	3.34	0.69	3.10	0.89	1.40	3.3	0.9	3.10	0.89	1.04
11.	ทางโรงเรียนได้จัดอบรมเพื่อให้ครูสังคมศึกษามีความรู้ในด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษามากน้อยเพียงใด															
		2.63	0.92	2.89	0.96	1.83	2.63	0.92	2.48	1.04	0.73	2.89	0.96	2.48	1.04	1.87

จากตารางที่ 5 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ค่า $t = 1.96$ แต่ค่า t ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 1.96 ในข้อที่มีเครื่องหมาย* ดังนั้นมีดัชนีเลขคณิตของครูสอนวิชาสังคมศึกษา กับผู้บริหารการศึกษาในเรื่อง ความมากน้อยที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษามีโอกาสส่วผลและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา โดยการสนทนาเชิงสัมภาษณ์หรือสังคมมิติ ครูสอนวิชาสังคมศึกษาควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลวิชาสังคมศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปจากตารางที่ 5 : ความคิดเห็นของครูสอนวิชาสังคมศึกษา กับผู้บริหารการศึกษา ไม่แตกต่างกันในเรื่องเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางที่ 5 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ค่า $t = 1.96$ แต่ค่า t ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 1.96 ในข้อที่มีเครื่องหมาย* ดังนั้นมีดัชนีเลขคณิตของครูสอนวิชาสังคมศึกษากับศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษา ในเรื่องความมากน้อยที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษามีโอกาสส่วผลและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา โดยการสนทนาเชิงสัมภาษณ์หรือสังคมมิติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปจากตารางที่ 5 : ความคิดเห็นของครูสอนวิชาสังคมศึกษากับศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษา ไม่แตกต่างกันในเรื่องเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางที่ 5 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ค่า $t = 2.00$ แต่ค่า t ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่า 2.00 ในทุกข้อ ดังนั้นมีดัชนีเลขคณิตของผู้บริหารการศึกษากับศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษา จึงไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษากับศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษา ไม่แตกต่างกันในเรื่องเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สรุปจากตารางที่ 1 - 5) ความคิดเห็นของครูสังคมนิเทศน์
 ศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษา ไม่แตกต่างกันในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ความหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ซึ่งได้แก่วิชาสังคมศึกษา พุทธศักราช 2521 จุดมุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษา การใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้สอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการเรียนการสอน
วิชาสังคมศึกษาคามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

ก. ปัญหาและข้อเสนอแนะของครูสังคมศึกษา ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชา
สังคมศึกษาคามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

1. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรสังคมศึกษาพุทธศักราช 2521

1. เนื้อหาบางตอนยากเกินไปและมีความสับสน เช่นราชธานีของอาณาจักรโบราณยังไม่แน่นอน นอกจากนี้เนื้อหาในบางบทเรียนไม่สอดคล้องกับเวลาที่กำหนดให้ ครูผู้สอนต้องเร่งรีบสอน ซึ่งถ้าสอนอย่างละเอียดแล้วจะสอนได้ไม่ทันตามหลักสูตร ทั้งยังทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายต่อวิชาสังคมศึกษาได้

2. การแบ่งเนื้อหาให้เรียนในแต่ละภาคเรียนนั้น ในภาคแรกเนื้อหาที่น่าสนใจ นักเรียนตั้งใจเรียนและให้ความสนใจขอบทเรียนมาก ซึ่งตรงกันข้ามกับการเรียนในภาคเรียนที่สอง

3. ครูผู้สอนบางคนไม่เคยใคร่สนใจกับหลักสูตรที่แท้จริงของวิชาสังคมศึกษา นอกจากหนังสือแบบเรียนเท่านั้น

4. หลักสูตรปัจจุบันนี้ให้นักเรียน เรียนในสิ่งที่ซับซ้อนและไกลตัวออกไป และบางตอนของบทเรียน มีเนื้อหาพลความมากเกินไป เช่นในหนังสือโลกของเรา (ส.305) ซึ่งผู้เรียนจะสับสนในเนื้อหา

5. หลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ๆ ทำให้ยุ่งยากต่อการเตรียมเนื้อหา แต่ก็มีแหล่งหนังสืออ้างอิงให้คนควาเพียงพอกับช่วยแก้ปัญหาใดมาก อย่างไรก็ตามหลักสูตรมักจะออกมาในระยะไกลเปิดภาคเรียนใหม่ ทำให้ครูผู้สอนเตรียมตัวในการสอนไม่ทัน และนักเรียนก็ยังไม่พร้อมที่จะรับหรือปรับตัวไม่ทันต่อเหตุการณ์

6. นักเรียนบางคนเกิดความเบื่อหน่ายที่จะต้องเรียนกับผู้สอนคนเดิมซ้ำๆ 5 ภาย ซึ่งมากเกินไปสำหรับผู้ไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต 2521

1. ควรให้ครูผู้สอนได้มีโอกาสเข้าร่วมในการสร้างหลักสูตรและเขียนหนังสือแบบเรียน เพราะจะได้นำปัญหาที่พบอยู่จริง มาปรับปรุงแก้ไขโครงการจุด ซึ่งกรรมการที่ปรับปรุงหลักสูตร หรือเขียนหนังสือแบบเรียนไม่ได้เป็นผู้สอนด้วยตนเอง จึงทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติตามหลักสูตรดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้
2. ควรจัดเนื้อหาของหลักสูตรในเรื่องที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบัน และจริยศาสตร์ให้มากกว่าเดิม
3. ทางโรงเรียนควรจะต้องเป็นหน้าที่ในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรให้ครูผู้สอนได้เข้าใจอย่างถูกต้อง ตรงตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรตั้งไว้ เช่น การที่ความในหลักสูตร เป็นต้น
4. ควรกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรให้เหมาะสมกับอัตราเวลาเรียนที่กำหนดไว้ ตลอดจนวัยและวุฒิภาวะของนักเรียน
5. ควรจะสรุปเนื้อหาในหลักสูตรให้กระชับกว่าเดิม และให้ชัดเจน ง่ายแก่การเข้าใจและนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งจะคงเน้นถึงสภาพของสังคมที่กำลังเป็นอยู่ในปัจจุบันนี้มาก
6. การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาค้นคว้าหลักสูตรนี้ เรื่องราวต่าง ๆ ในแต่ละเรื่องบางทีก็มีเนื้อหาซ้ำซ้อนเกือบจะเป็นเรื่องเดียวกัน ควรจะได้มีการรวบรวมเข้าเป็นเรื่องเดียวกัน และไม่บรรจุเนื้อหาที่ยาวจนเกินไปจนผู้เรียนไม่เข้าใจ และเกิดความเบื่อหน่ายวิชาสังคมศึกษา
7. ควรจะเรียงลำดับเนื้อหาของหลักสูตรจากง่ายไปหายาก และลดปริมาณให้น้อยลง ควรมีหนังสือให้คนดูมากขึ้น เพื่อครูผู้สอนจะได้อ่าน และให้ความรู้ทั้งยังแนะนำเนื้อหาให้นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

2. ปัญหาเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษา

1. จุดมุ่งหมายบางข้อเป็นทฤษฎีที่นำมาปฏิบัติให้เกิดผลได้ยาก
2. จุดมุ่งหมายนี้มุ่งให้นักเรียนเรียนรู้กฎเกณฑ์ในวงกว้าง แต่ไม่ละเอียดเยียด ทำให้ผู้เรียนมองไม่เห็นความสำคัญ
3. มุ่งเน้นที่คุณธรรมและจริยธรรมมากเกินไป ทั้งที่วิชาอื่น ๆ ก็ สามารถปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมได้ เช่นเดียวกับวิชาสังคมศึกษา
4. เป็นจุดมุ่งหมาย เพื่อความจำ เป็นส่วนใหญ่ คือมุ่งเน้นที่เนื้อหา ไม่แตก่างจากหลักสูตรเดิม
5. ครูสอนบางคนยังเข้าใจจุดมุ่งหมายของวิชายังไม่ดีพอ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลในทางลบต่อการเรียนการสอนได้มาก

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของวิชาสังคม

1. จุดมุ่งหมายของวิชาควรจะเน้นในเรื่องที่สามารถนำไปใช้ได้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี มากกว่าที่จะไปเน้นเรื่องอดีต หรือสังคมที่ไกลตัวออกไป
2. ควรมุ่งให้นักเรียนรู้จักคิดหาเหตุผล วิเคราะห์ ที่ความ คิดเปลี่ยนแปลง สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเพื่อใช้ให้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิต
3. จุดมุ่งหมายของวิชาต้องไม่ตายตัวจนเกินไป ควรยืดหยุ่นไปบ้าง ตามความเหมาะสมของนักเรียน ครู และสภาพที่เป็นจริงในแต่ละท้องถิ่น

3. ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการ เรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

1. ครูส่วนใหญ่ยังยึดถือตำราเรียน และวิธีการสอนแบบเดิมมากเกินไป ซึ่งจะให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายถอกระบวนการเรียนการสอนแบบนี้

2. การเรียนการสอนส่วนใหญ่มีแต่เฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น จึงทำให้นักเรียนไม่มีความรักกว้างขวาง ไม่มีประสบการณ์ตรง

3. การจะใช้วิธีการสอนแบบใดให้โดยดลนั้น ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของครู เป็นสำคัญ ทั้งนี้ยังมีส่วนประกอบที่สำคัญคือเนื้อหาวิชา และนักเรียนด้วย เพราะฉะนั้นครูจะต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ให้ทันต่อเหตุการณ์เสมอ ๆ

4. จำนวนนักเรียนในชั้นเป็นอุปสรรคที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการสอนบางวิธี

5. ครูสอนขาดเครื่องมือที่จะมาประกอบการจัดโครงการสอน และบันทึกการสอน ทั้งจำนวนคาบที่สอนก็มีมากเกินไป จนไม่สามารถเตรียมการสอนได้เต็มที่

6. การใช้วิธีสอนแบบใหม่ ๆ โอกาสที่จะทำได้ดเต็มที่นั้นยาก เพราะต้องเตรียมตัวนาน

(7.) ปฏิกริยาตอบสนองของนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ นักเรียนบางคนเพียงแต่รับฟัง ไม่มีการคิดหาเหตุผลตาม ไม่สนใจจะเรียนรู้ จะทำให้กระบวนการเรียนการสอนล้มเหลว

8. ครูสอนสังคมศึกษาตามหลักสูตรใหม่ ต้องเสียเวลาเตรียมการสอนมาก ทำให้เกิดปัญหากับผู้สอนบางคนที่ต้องทำหน้าที่คนอื่นด้วย

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

1. ควรให้ครูสอนในแต่ละระดับโคจรร่วมกันจัดทำเนื้อหาและวางโครงการสอน ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอน ได้สัมผัสกับประสบการณ์จริงเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนร่วมกัน เมื่อเกิดปัญหาขึ้นจะไขว่คว้าหาทางออกอย่างถูกต้องและตรงจุด

2. การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาซึ่งเป็นวิชาที่นำเนื้อหาสาระมาสอนนักเรียนนั้น วิธีการสอนที่ดีที่สุดไม่ใช่การบรรยายเพียงอย่างเดียว ควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนนั้นด้วยจึงจะได้ผล แต่การสอนแบบบรรยายก็ยังคงมีความสำคัญอยู่บางในส่วนของรายการละเอียดและพดความ

3. ควรจะปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับลำดับของบทเรียนความยากง่ายของเนื้อหา ก่อนที่จะสอนใหญ่เรียนมีความรู้ และควรจะสอนใหญ่เรียนคิดเป็นมากกว่าจำเนื้อหาเพียงอย่างเดียว

4. ครูสอนวิชาสังคมศึกษาคควรจะมีความรู้ ด้านนี้โดยตรง การเรียนการสอนจึงจะไดผลตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

5. ควรจัดให้มีการนิเทศการสอนวิชาสังคมศึกษาบ้าง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานนิเทศ, กรมสามัญศึกษา, กรมวิชาการ และโรงเรียนต่าง ๆ รวมมอถนจกช่น

6. ควรมีการเปิดอบรมครูสอนวิชาสังคมศึกษาเสมอ ๆ เพื่อครูผู้สอนจะได้มีโอกาสฝึกเปลี่ยนกันเขวอบรม จะไดมีความรู้แผนใหม่ให้ทันกับหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ๆ ในปัจจุบันถึงแม้จะมีการเปิดอบรมก็อยู่ในวงแคบและจำกัด

4. ปัญหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

1. วัสดุอุปกรณ์ มีจำนวนน้อย ไม่ได้สัดส่วนกับจำนวน ครู และนักเรียน นอกจากนี้อุปกรณ์บางชนิดหายากและราคาแพงควย

2. ไม่มีห้องสังคมศึกษาโดยเฉพาะ จึงทำให้การใช้อุปกรณ์บางชนิดไม่สะดวก สิ่งที่น่าไปใช้ได้ในห้องเรียนก็มีน้อยชิ้น และบางอบงที่มีอยู่ก็ไม่สัมพันธ์กับบทเรียน

3. อุปกรณ์บางชนิดเก่าและไม่ทันสมัย แต่โรงเรียนก็ไม่สามารถจะซื้อใหม่ได้เพราะงบประมาณในการจัดซื้อมีจำกัด

4. อุปกรณ์ที่ครูสอนนำมาใช้บางชนิดไม่ได้กระตุ้นความสนใจของนักเรียนต่อการเรียนการสอนเท่าที่ควร ซึ่งจะเป็นอุปกรณ์ ประเภทรูปภาพ หรือแผนที่ เป็นส่วนมาก

5. อุปกรณ์ที่มีอยู่ในห้องทดลองส่วนใหญ่ยังไม่สอดคล้องกับหลักสูตร และเนื้อหาของบทเรียน

6. เนื่องจากเวลาที่สอนมีจำกัด ในขณะที่เนื้อหา มีมาก บางครั้งจึงไม่มีเวลาสำหรับการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

1. ควรจะระบุวัสดุอุปกรณ์ไว้ในแต่ละบทของหนังสือคู่มือครู ซึ่งจะคงสอดคล้องกับเนื้อหาของบทเรียนนั้น ๆ ควบ
2. ควรมีการอบรมให้ครูผู้สอนสังคมศึกษา มีความสามารถที่จะจัดสร้างหรือรวบรวมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ควบตนเองได้
3. ควรจะจัดสรรงบประมาณไว้ส่วนหนึ่งสำหรับจัดซื้อหาวัสดุอุปกรณ์การสอนให้เพียงพอกับความต้องการใช้ในแต่ละระดับชั้น
4. ควรจัดหาอุปกรณ์ที่แปลกใหม่ และสอดคล้องกับบทเรียน เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน ให้สนใจ และเข้าใจในบทเรียน ได้ดียิ่งขึ้น
5. โรงเรียนแต่ละแห่งควรจะได้เห็นความสำคัญของการจัดห้องสังคมศึกษา เพื่อจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนให้เป็นศูนย์รวมของวัสดุอุปกรณ์การสอนสังคมศึกษาอีกด้วย
6. ผู้จัดทำหลักสูตร เขียนแบบเรียนหรือตำราเรียน ควรเป็นกลุ่มบุคคลเกี่ยวกับครูผู้สอน และผู้จัดสร้างหรือผลิตอุปกรณ์การสอนให้เป็นแนวทางในการนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอน และจะคงนำออกเผยแพร่ให้กว้างขวางควบ
7. ควรมีภาพประกอบที่ถูกต้องและชัดเจน หรือแผนที่แสดงไว้ในหนังสือแบบเรียน ซึ่งจะสะดวกและเกิดความเข้าใจง่าย

5. ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

1. ครูผู้สอนยังขาดความรู้ในเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

2. ครูผู้สอนส่วนใหญ่จะวัดเฉพาะความสามารถในการจำ ไม่มีเทคนิคที่จะวัดผลสัมฤทธิ์ด้านอื่น ๆ
3. การวัดและประเมินผลส่วนใหญ่จะเป็นการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรือทำรายงานมากกว่าทำกิจกรรมอย่างอื่น
4. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน ที่สังเกตจากการวัดและประเมินผล ย่อมมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้หรือเร็วต่างกัน ทำให้เป็นปัญหาในการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลด้วย
5. การวัดและประเมินผลหลังจากนักเรียนได้เรียนจบบทเรียนหนึ่ง ๆ แล้ว ไม่สามารถจะทำได้ เพราะเวลาไม่เพียงพอ ส่วนเมื่อนักเรียนสอบไม่ผ่านการสอบซ่อมเสริมก็ทำได้ยากอีกเช่นกัน เพราะอุปสรรคเกี่ยวกับเวลา
6. จำนวนนักเรียนที่มีมากจนเกินไป ทำให้การวัดและประเมินผลไม่ประสพผลดีเท่าที่ควรในแต่ละชั้นเรียน
7. ข้อทดสอบที่ใช้วัดและประเมินผลส่วนใหญ่ยังไม่ไคมาครฐาน เพราะออกในระยะเวลาใกล้สอบ ไม่มีการเตรียมใจล่วงหน้า และมักจะเป็นข้อทดสอบแบบปรนัยมากกว่าอัตนัยทำให้นักเรียนขาดทักษะในการตอบข้อทดสอบแบบอัตนัย
8. หลักสูตรปัจจุบันกำหนดให้ผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลเป็น "เกรด" หรือ "ระดับ" ซึ่งทำให้นักเรียนมีคุณภาพไม่ไคมาครฐานเท่าที่ควร
9. นักเรียนไม่เอาใจใส่ในเรื่องการวัดและประเมินผล เพราะถ้าคะแนนไม่ผ่าน ก็มีโอกาสนี้ที่จะแก้ตัวได้ ทำให้ผลการเรียนตกต่ำลง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตั้งคณศึกษา

1. ควรมีการจัดอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการวัดผลให้แกครุตั้งคณศึกษาเพื่อจะไคนำไปใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาของบทเรียน และหลักสูตรปัจจุบัน

2. ถ้าเนื้อหาลดลง จะทำให้เวลาดำเนินการทำกิจกรรมอย่างอื่นได้อีกมาก และครูผู้สอนก็อาจจะวัดและประเมินผลได้จากกิจกรรมเหล่านั้น

3. ควรมีการทำการวิเคราะห์ข้อสอบ และทำคั้งข้อสอบ ซึ่งครูผู้สอนจะควรมีส่วนรวมอยู่ด้วย

4. ควรจะมีตัวอย่างข้อทดสอบแต่ละชนิด เช่น วัตถุประสงค์, วัดความเข้าใจ, วัดความจำ เพื่อครูผู้สอนจะได้นำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

5. ควรมีการทดสอบบ่อยครั้ง เพื่อให้นักเรียนจะได้คุ้นค้ำและเตรียมพร้อมอยู่เสมอ

6. ควรมีการปรับปรุงวิธีการวัดและประเมินผลใหม่

7. ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รู้จักแสดงความคิดเห็น พฤติกรรม การแสดงออกใหม่มากกว่า การวัดความรู้ความจำของนักเรียน

ข. ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มี
คอกการ เรียนการ สอนวิชาสังคมศึกษาตามหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

1. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร สังคมศึกษา พุทธศักราช 2521

1. เนื้อหาสาระของวิชาสังคมศึกษาในหลักสูตรใหม่นี้ มีกว้างเกินความสามารถที่จะสอนให้ครอบคลุมเนื้อหาให้ลึกได้

2. เนื้อหาบางตอนครูผู้สอนไม่สนใจในเนื้อหาตอนนั้น ๆ จึงจำเป็นต้องค้นคว้าใหม่ความรู้สูงกว่าเนื้อหามาก ส่วนบทเรียนบางตอนเนื้อหาผิดพลาด ไม่ทำหัวข้อให้ชัดเจน และบทสรุปไม่มี

3. หลักสูตรสังคมศึกษาระดับชั้น ม.2 และ ม.3 เนื้อหากว้างมากเกือบเท่าหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งใช้เวลาสอนมากทำให้สอนได้ไม่ครบตามเนื้อหาที่มีอยู่ ส่วนเนื้อหาบางตอนในชั้น ม.1 ไม่เหมาะกับวัยของนักเรียน และยังทำให้นักเรียนเกิดความสับสนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรสังคมศึกษา พุทธศักราช 2521

1. ควรจะมีการจัดอบรมสัมมนา ครูผู้สอนสังคมศึกษา และร่วมกันแก้ปัญหา
2. เนื้อหาของหลักสูตรควรจัดทำเป็นเนื้อเรื่องที่ติดต่อกัน เป็นหัวข้อ ๆ และความหมายของคำบางคำที่ใช้ในหลักสูตร ควรให้ชัดเจนกว่านี้
3. เนื้อหาของหลักสูตรควรเน้นให้เห็นถึงสภาพสังคม เศรษฐกิจในท้องถิ่น เพื่อนำไปพัฒนาท้องถิ่นให้มากกว่าจะไปศึกษาถึงเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป เนื้อหาวิชาควรให้สัมพันธ์กับความเป็นจริง สามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
4. ครูสังคมศึกษาควรมีส่วนร่วมในการร่างและปรับปรุงหลักสูตร เป็นอย่างยิ่ง เพราะในฐานะเป็นผู้นำหลักสูตร ไปใช้ในการเรียนการสอน ยอมรับและเข้าใจในปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรที่ใช้อยู่ว่ามีข้อบกพร่องและควรแก้ไขอย่างไรบ้าง โดยเฉพาะการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตร การจัดวิชาเลือก และอื่น ๆ เพราะกรรมการที่ปรับปรุงหลักสูตร ไม่ได้เป็นผู้สอนด้วยตนเอง จึงทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติตามหลักสูตร
5. หลักสูตร คู่มือ และเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร ควรมีจำนวนมากเพียงพอ ส่วนราชการที่มีหน้าที่โดยตรงควรแจกจ่ายเอกสารเหล่านี้ไปให้โรงเรียนมัธยมศึกษาต่าง ๆ โดยพร้อมเพียงกัน เพื่อจะได้ไม่เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ
6. การผลิตครูสังคมศึกษา ควรให้สัมพันธ์กับหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงใหม่นี้ด้วย ซึ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของกรมฝึกหัดครู และสถาบันการผลิตครูทุกแห่ง

2. ปัญหาเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของวิชาสังคม

1. จุดมุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษา เบิกกว้างมากทำให้การกำหนดขอบข่ายเนื้อหาวิชาสำหรับการสอนของครูแต่ละคนแตกต่างกันมาก
2. จุดมุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษาค่อนข้างมาก และสมบูรณ์แบบจนเกินไป แต่ผู้เรียนอาจจะมีเจตคติที่ไม่ดี เพราะติดอยู่กับค่านิยมและสภาพของสังคมที่แวดล้อมคนอยู่ จึงทำให้จุดมุ่งหมายดังกล่าวที่ตั้งไว้ดีแล้วปฏิบัติให้เป็นจริงไปไม่ได้

3. จุดมุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษาเป็นอุดมคติหรืออุดมการณ์เกินไป มีจำนวนมากขอ ไม่รัดกุมและไม่เน้นให้เห็นความสำคัญเป็นเรื่อง ๆ ไป

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษา

1. ควรกำหนดจุดมุ่งหมายของวิชากว้าง ๆ เป็นการเปิดโอกาสให้ครูมีเสรีภาพในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน แต่ควรมีคู่มือครูที่สอดคล้องกับหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของวิชาเพื่อให้ครูที่สอนมีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง และเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันสามารถวางโครงการต่าง ๆ ร่วมกันได้สะดวกขึ้น

2. ควรพยายามนำจุดมุ่งหมายมาประยุกต์ให้เข้ากับชีวิต และสภาพความเป็นอยู่ที่แท้จริงให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

3. ควรจะปรับปรุงจุดมุ่งหมายรายวิชาให้สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร และควรมีจุดมุ่งหมายในย่อขอกว้าง เพื่อครูผู้สอนจะได้นำไปดัดแปลงให้นักเรียนได้ถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ในวิถีประจำวันได้

4. ควรวางจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้ชัดเจน ใจกว้าง ๆ อ่านแล้วเข้าใจ เพื่อให้ผู้สอนสามารถตีความได้ถูกต้องและตรงกัน

3. ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

1. เนื้อหาของหนังสือเรียนเป็นแบบบรรยาย แต่มีความสับสนและผิดพลาดบางตอน การเรียงลำดับก่อนหลังยังไม่มี และครูผู้สอนส่วนมากสอนตามหนังสือ ซึ่งนักเรียนอาจจะอ่านเองได้

2. เนื้อหาวิชาอ่านเรียน และนำเสนอ แต่กระบวนการเรียน ไม่อาจใช้ได้หลาย ๆ วิธี เพราะเวลาที่กำหนดให้น้อย เนื้อหาที่จะต้องสอนมีมาก ซึ่งทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดีเท่าที่ควร ซึ่งถ้าให้กระบวนการเรียนการสอนได้จริงแล้ว ต้องให้อัตราเวลาเรียนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา

กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ไม่ต่อเนื่องกัน และเนื้อหาวิชาขาดความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของวิชา

4. นักเรียนขาดความเข้าใจกระบวนการเรียนการสอนแบบใหม่ ยังคงชินกับระบบการเรียนการสอนแบบเดิมคือการสอนแบบบรรยายนักเรียนไม่คึกคัก ไม่สามารถสรุปใจความสำคัญได้ ทั้งครูสอนยังขาดทักษะในการใช้คำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ และแสวงหาความรู้อยู่เสมอ ซึ่งครูสอนแต่ละคนมีความสามารถต่างกันผลที่ได้จึงต่างกันด้วย

5. กระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาขาดความคล่องตัวในการปฏิบัติ เช่นการสอนสัปดาห์ละ 5 คาบเวลา ทำให้ครูผู้สอนรับผิดชอบงานมากเกินไป เพราะส่วนใหญ่จะสอน 4 ห้องเรียน รวมสอนสัปดาห์ละ 20 คาบเวลา ทำให้ไม่มีเวลาเตรียมการสอน และทำงานอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

6. นักเรียนให้ความสนใจน้อย เพราะคิดว่าเรียนเพื่อให้ครบหน่วยการเรียนเท่านั้น ซึ่งในระยะแรก ๆ นักเรียนอาจจะได้รับผลไม่เต็มที่นัก เพราะตัวผู้สอนยังไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรปัจจุบันอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคม

1. การเรียนแบบบูรณาการจะทำให้นักเรียนได้รับความรู้มากกว่าแบบเดิม แต่สิ่งสำคัญคือหนังสือแบบเรียนควรจะชัดเจน ถูกต้อง ลำดับเนื้อหาที่ควรจัดให้เหมาะสม และควรต่อเนื่องกันด้วย

2. ควรแยกรายวิชาสำคัญให้ขาดจากกัน แมว่าจะมีความผูกพันกันอยู่ก็ตาม ผู้สอนควรจะได้เป็นผู้นำเนื้อหาบูรณาการเอง และควรเปิดวิชาเลือกเสรีให้มากขึ้น (ในชั้น ม.2) ส่วนตำราเรียนควรส่งเสริมให้เขียนกันอย่างกว้างขวาง และมีผู้ตรวจสอบคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งแบบเรียนที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันนี้มีส่วนที่ผิดพลาดมากมาย

ควรมีการอบรมสัมมนาครูผู้สอนอย่างทั่วถึง เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน และ เทคนิคการสอนใหม่ ๆ เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้สอดคล้องตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

4. การสอนวิชาสังคมศึกษา ครูผู้สอนควร เน้นให้นักเรียนรู้จักคิดหาเหตุผล และแก้ปัญหา ซึ่งนักเรียนจะนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างราบรื่น

5. การใช้เวลาเรียนสอดคล้องกับเนื้อหา จะทำให้ผู้สอนมีเวลาทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนอย่างอื่นด้วย

6. ควรพยายามชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการตั้งจุดประสงค์ในการสอน โดยครูและนักเรียนควรจะมีร่วมกัน

4. ปัญหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การเรียนการสอนสังคมศึกษา

1. เนื่องจากงบประมาณของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนที่ได้รับมีไม่เพียงพอในการจัดซื้ออุปกรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหมวดวิชาสังคมศึกษา ฉะนั้นการจัดซื้ออุปกรณ์การสอนให้สอดคล้องกับบทเรียนยังทำได้ยาก และอุปกรณ์บางอย่างก็หาซื้อไม่ได้

2. สภาพของห้องเรียนส่วนใหญ่ และจำนวนของนักเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้อุปกรณ์การสอน

3. ครูผู้สอนรองรับภาระในการสอนมากอยู่แล้ว เช่นคนหนึ่งสอนประมาณ 20 - 25 คาบต่อสัปดาห์ จึงไม่มีเวลาในการทำหรือจัดหาอุปกรณ์มาประกอบการเรียนการสอนได้

4. ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ไม่ชอบใช้อุปกรณ์การสอน และมักจะสอนแบบบรรยาย ซึ่งให้ความสะดวกแก่ครูมากกว่า ซึ่งถ้าต้องใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน บางอย่างครูน้อยคนจะรู้เทคนิคการใช้อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนสังคมศึกษา

1. ควรจัดหาอุปกรณ์ใหม่มากกว่าที่เป็นอยู่จริง ถึงแม้งบประมาณในการจัดซื้อจะไคน้อย ผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ก็ควรที่จะจัดหาเงินทุนจากที่อื่น ๆ เช่นจากการขายหนังสือ จากเงินชุมนุม และอื่น ๆ มาเป็นค่าใช้จ่ายซื้ออุปกรณ์ ดีกว่าที่จะรอแคงงบประมาณเพียงอย่างเดียว ซึ่งจำนวนก็ไม่เพียงพอแล้ว

2. ควรมีห้องเก็บอุปกรณ์หรือห้องของวิชาสังคมศึกษาโดยเฉพาะ เพื่อให้ได้ไม่คงเคลื่อนย้ายอุปกรณ์บ่อย ๆ ซึ่งอาจทำให้ชำรุดได้

3. ในการจัดอบรมควรให้ความรู้แก่ครูในการทำและดัดแปลงวัสดุในห้องเรียนมาใช้เป็นอุปกรณ์การเรียนสังคมศึกษาได้ ตลอดจนแนะนำวิธีใช้อุปกรณ์บางชนิดแก่ครูผู้สอนด้วย

4. แต่ละหน่วยงานที่มีอุปกรณ์เกี่ยวข้องกัน หรือพอจะเผยแพร่ความรู้ให้เป็นวิทยาทานแก่กันได้ ควรจะมีการติดต่อขอยืมกันไต่อย่างสะดวก และรวดเร็ว

5. ควรจะมีศูนย์กลางของวัสดุอุปกรณ์ ผลิตรายการจำหน่ายให้พอเพียง ถึงแม้จะมีราคาขององค์การค่าครูสูงกว่าอยู่แล้วก็ตาม แต่ก็ผลิตอุปกรณ์ออกมาจำหน่ายเป็นบางชนิดเท่านั้น

5. ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนสังคมศึกษา

1. การวัดและประเมินผลการเรียนไม่อยู่ในขั้นที่น่าพอใจ เพราะนักเรียนให้ความสนใจวิชานี้ห้อยกว่าที่ควร

2. การวัดและประเมินผลการเรียน ครูส่วนใหญ่ยังมุ่งวัดเนื้อหาและความจำ มากกว่ามุ่งวัดทักษะและพฤติกรรม ขาดเทคนิคที่จะวัดผลควยวิธีอื่น ๆ หลาย ๆ วิธี

3. หลักสูตรไม่สอดคล้องกับอัตราเวลาเรียน ซึ่งมีผลต่อการวัดและประเมินผล ทำให้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากเวลาจำกัด

4. ในการสอนแต่ละหน่วยจะตั้งวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมไว้ แต่ในการวัดและประเมินผลพบว่าทำได้ไม่ครบ และการวัดและประเมินผลในลักษณะที่สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทำได้น้อย

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนสังคมศึกษา

1. ครูผู้สอนควรให้นักเรียน ทำกิจกรรม ค้นคว้า และสนทนาเชิงสัมภาษณ์ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ โดยพยายามจัดแบ่งเวลาให้เหมาะสม
2. ควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลให้แก่ครูผู้สอนเสมอ ๆ และควรได้มีการร่วมกันศึกษาค้นคว้าหาวิธีการวัดและประเมินผล ให้ได้มาตรฐานกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้
3. การวัดและประเมินผลควรยึดจุดประสงค์ของการเรียนรู้ให้มากขึ้น
4. ควรเปลี่ยนวิธีการวัดและประเมินผลจากการวัด แต่เนื้อหาและความจำอย่างปฏิบัติกันอยู่มาเป็นการสังเกตพฤติกรรม หรือคุณผลในการมีส่วนร่วมปฏิบัติของนักเรียนจะดีกว่า
5. ควรให้แก้ไข การวัดและประเมินผลโดยกำหนดคะแนนคิด 50 % เป็นเกณฑ์
6. ควรให้คะแนนข้อทดสอบมากกว่าคะแนนเก็บ เพราะงานกิจกรรมนักเรียนอาจไม่ได้ทำเองทุกคน บางคนมีบุคคลอื่นทำให้

ก. ปัญหาและข้อเสนอแนะของศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษา ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาคามหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

1. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร สังคมศึกษา พุทธศักราช 2521
  1. ครูไม่ศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจ ถ้าครูผู้สอนเข้าใจในหลักสูตรดี การสอนตามเนื้อหาที่มีการค้นคว้า ดูตามเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้ไม่น่าจะมีปัญหาเกิดขึ้น

2. หลักสูตรกว้างเกินไป เกินความสามารถของวัยและสติปัญญาที่เด็กจะรับได้ และไม่คำนึงถึงบุคลากร
3. หลักสูตรฉบับนี้เพียงแค่ปรับปรุงเนื้อหาให้ใหม่ขึ้นเท่านั้น แต่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมเท่าที่ควร และกำหนดเนื้อหาไว้มาก แต่กำหนดอัตราเวลาเรียนได้น้อยซึ่งไม่สมดุลกัน
4. เนื่องจากเนื้อหาของหลักสูตรกว้างและครอบคลุมทุกวิชา แต่ครูผู้สอนยังไม่เคยชิน เคยทดสอบเป็นวิชา ๆ มีความถนัดเฉพาะวิชา
5. ทั้งนี้นักเรียนและครู ยังไม่พอใจเนื้อหาของบทเรียนและหลักสูตร ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญตามเนื้อหาของหลักสูตร

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรสังคมศึกษาพหุศึกษาระชา 2521

1. ครูทุกคนควรศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจก่อนทำการสอน
2. ควรจะวางหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กที่จะเรียนควรมีการวางโครงการล่วงหน้าอย่างน้อย 3 ปี
3. ควรจะปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปในรูปการเสียสละเพื่อสังคมมากกว่าที่จะมุ่งแต่เนื้อหาวิชาความรู้แค่งายเดียว
4. ควรจะบรรจุเนื้อหาลงในหลักสูตรให้เหมาะกับวัย และอายุสมองของเด็กควย
5. ควรกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับฐานะและสภาพของประเทศ เช่น สภาพการเมืองไทย, การทำมาหากินของประเทศเกษตรกรรม

2. ปัญหาเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษา

1. จุดมุ่งหมายกว้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จุดมุ่งหมายรายวิชา ทำให้มีปัญหาแก่ครูในการนำไปปฏิบัติให้เกิดผลต่อเด็ก

2. จุดมุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษาที่เขียนขึ้นยังมีใครระบุให้ชัดเจนเท่าที่ควร จึงยากแก่ครูที่จะพิจารณาจุดมุ่งหมายได้ถูกต้องตามที่เขียนไว้
3. จุดมุ่งหมายมักจะปฏิบัติตามไม่ได้ครบตามที่ตั้งไว้
4. จุดมุ่งหมายบางข้อของวิชาสังคมศึกษาไม่สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น หรือเน่นสภาพความเป็นจริงในสังคมปัจจุบันน้อย

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษา

1. ควรให้กรมวิชาการ โรงเรียน และหน่วยศึกษานิเทศก์ ทำงานประสานกันใหม่คุณภาพกว่านี้ และต้องหาข้อมูลโดยดูจากความต้องการของครูและนักเรียนก่อน
2. ควรเขียนจุดมุ่งหมายระบุให้ชัดเจน เป็นพฤติกรรมที่มองเห็นได้
3. ควรวางจุดมุ่งหมายให้เหมาะสมกับความต้องการของสังคม เพื่อว่าเด็กที่ศึกษาวิชาสังคมศึกษานี้แล้ว จะไปปฏิบัติตัวให้สอดคล้อง เป็นส่วนหนึ่งของสังคมได้อย่างไม่มีปัญหา

3. ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

1. ครูผู้สอนส่วนมากจะถือหนังสือแบบเรียนเล่มเดียวเข้าห้องสอนพร้อมกับอุปกรณ์สื่อแผ่นที่อีก 1 แผ่น ขาดความคิดริเริ่ม
2. คุณภาพของการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับความสามารถของครู เป็นสำคัญ เพราะการ เรียนการสอนสังคมศึกษานั้นอยู่ที่ครูผู้สอนว่าจะทำให้ เป็นไปตามหลักสูตรได้หรือไม่ และขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของสังคมปัจจุบัน วิชานี้จึงยากในการสอนที่จะทำให้ นักเรียนเป็นได้ดังที่เขียนไว้ในหลักสูตร
3. ครูคนเดียวกันมีความถนัดในวิชาเดียว และเลือกเรียนมาเพียง 1 - 2 อย่าง เช่นภูมิศาสตร์ หรือประวัติศาสตร์ ถึงแม้จะมีวิชาสังคมศึกษาเป็นแกนก็ตาม

ฉะนั้นการเรียนการสอนโดยครูสอนคนเดียวในทุกวิชา นักเรียนอาจจะไม่ได้ผลดีในทุกวิชา

4. เมื่อหนังสือแบบเรียนไม่มีคุณภาพ อุปกรณ์การสอนมีจำนวนน้อย ครูผู้สอนจึงยึดตนเองเป็นหลัก เป็นส่วนมาก คือถือการสอนแบบบรรยายเป็นสำคัญ นั่นเอง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

1. ครูผู้สอนควรปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการเรียนการสอนใหม่ ตลอดจนใช้คู่มือครูประกอบการสอนให้มากขึ้น
2. ควรจะให้ครูผู้สอนมีความถนัดในสาขาวิชาที่หลักสูตรเปิดขึ้น และเนื้อหาในหลักสูตรอย่าให้กว้าง บทเรียนควรให้รัดกุมอย่ายาวจน จึงจะเกิดผลดี
3. ควรจัดอบรมให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในทุกวิชาที่สอน ตลอดจนเทคนิคการเรียนการสอนใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้สอนวิชาสังคมศึกษา
4. ควรให้แยกสอนไปตามความถนัดของครูผู้สอน โดยไม่จำเป็นต้องใช้ครูคนเดียวสอนหมด เพราะจะได้ผลดีที่ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะครูแต่ละคนก็มีความถนัดกันไปคนละด้าน ถึงแม้จะให้คนควาหาความรู้เพิ่มเติมได้ แต่ก็ไม่ดีเท่ากับที่มีความสนใจและความถนัดเป็นรากฐานอยู่ก่อนแล้ว

4. ปัญหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

1. ขาดงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์ และแหล่งศูนย์วัสดุอุปกรณ์ของท้องถิ่นก็ยังมีขาดแคลน
2. งบประมาณเบิกจ่ายมีน้อย ขั้นตอนการเบิกจ่ายยุ่งยาก และผู้บริหารไม่สนับสนุนเท่าที่ควร อีกทั้งวัสดุอุปกรณ์บางอย่างราคาสูงเกินไป
3. แหล่งผลิตวัสดุอุปกรณ์ เช่น แผนที่ ยังมีน้อยและไม่ทั่วถึงทุกเนื้อหาในบทเรียน
4. วัสดุอุปกรณ์บางอย่างหายาก และครูก็ไม่สนใจที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

1. ทุกโรงเรียนควรร่วมกันจัดศูนย์วัสดุอุปกรณ์ของแต่ละจังหวัด เพื่อประหยัดงบประมาณ
2. ทหวิชาสังคมศึกษา และครูสอนควรจะมีอุปกรณ์ให้พอเพียงกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งครูควรจะทำเวลาทำอุปกรณ์ขึ้นใช้เองบ้าง โดยพยายามนำวัสดุที่หาได้ในท้องถิ่นของคนมาใช้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด.
3. ทางกรมวิชาการควรจัดตัวอย่างอุปกรณ์มายังโรงเรียนต่าง ๆ หรือสนับสนุนให้เอกชนและหน่วยราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องของ ผลิตอุปกรณ์ออกสู่ท้องตลาดให้มาก หรือสถาบันทางการศึกษาในระดับสูงเป็นผู้ผลิต
4. ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูสอนเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ หรือสื่อการสอนใหม่ ๆ ให้ครูใช้ให้เป็นและรู้จักเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง
5. ทางฝ่ายผู้บริหารและหัวหน้าทหวิชาควรอำนวยความสะดวกเรื่องอุปกรณ์การสอน และให้มีอย่างเพียงพอกับจำนวนและความต้องการ ของครูสอนทุกคน

5. ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนสังคมศึกษา

1. การวัดผลด้วยข้อสอบ อาจจะวัดได้ไม่ทั่วถึง เพราะการออกข้อสอบจะดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับความสามารถของครูสอน และการวัดผลด้านทักษะครูปฏิบัติค่อนข้างมาก
2. ในแต่ละบทเรียนครูไม่วัดและประเมินผลเป็นบท ๆ ไปโดยอ้างว่าเวลามีไม่เพียงพอ ซึ่งถ้าครูทำได้โดยไม่ถือเวลาเป็นอุปสรรคที่สำคัญแล้ว การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาจะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนสังคมศึกษา

1. การออกข้อสอบกองให้อยู่ในระดับกลางพอเหมาะกับสภาพของนักเรียน การตั้งเกณฑ์การตัดสินควรให้เหมาะสมกับวิชา ซึ่งครูสอนควรจะได้มีการศึกษาและสอบถาม

ให้เข้าใจให้ดีก่อนลงมือปฏิบัติ

2. ในโรงเรียนควรมีแผนกวัดผลโดยเฉพาะออกข้อสอบ จะดีกว่าให้ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบ เพราะครูสอนด้วยกันหลายคน ทำให้ข้อสอบไม่ได้ออกแบบที่จะใช้วัดนักเรียน

3. ครูควรจะวัดผลเกี่ยวกับทักษะด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนให้มาก และควรจะวัดผลร่วมกันทุกครั้งที่เพื่อความยุติธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย